

Osavuosi- selvitys

III
2016

Vuosikymmeniä jäljellä

Ruotsin valtion rautatieyhtiö SJ:n nopeat X2000-junat otettiin alunperin käyttöön 1990-luvulla. Outokummun ruostumattomasta teräksestä valmistetut rungot jatkavat käytössä junien parannusprojektin jälkeenkin. Kun katsoo kustannuksia ja ympäristövaikutuksia, oikean ja kestäväen ruostumattoman teräslajin valinta kannattaa.

SJ:n Carl Jallinder-Björkman sanoo: “Tutkimme tarkkaan rungot arvioidaksemme niiden käyttöikä, ja ne ovat käytännössä ennallaan. Nykyisten junien muokkaaminen on ensinnäkin noin neljä kertaa edullisempaa kuin uusien junien hankkiminen. Toiseksi tämä päätös tukee SJ:n pitkäaikaista yritysvaluustrategiaa: ympäristö on meille äärimmäisen tärkeä. Sillä, että päivitämme X2-junat sen sijaan, että hankkisimme kokonaan uusia, on merkittävä positiivinen vaikutus ympäristöjalanjälkeemme.”

outokumpu
high performance stainless steel

Sisältö

Vuoden 2016 kolmas neljännes lyhyesti	2
I-III/2016 lyhyesti.....	2
Näkymät vuoden 2016 neljännelle neljännekselle	4
Toimitusjohtaja Roeland Baan	5
Outokummun strategia	6
Markkinakehitys.....	8
Liiketoiminta-alueet.....	10
Taloudellinen kehitys.....	13
Turvallisuus, henkilöstö ja ympäristö	16
Osakkeet ja osakkeenomistajat.....	17
Riskit ja epävarmuustekijät	17
Hallinto.....	18
Markkinoiden ja liiketoiminnan näkymät.....	18
Taloudelliset tiedot	20

Vakaa kehitys jatkui, konsernin oikaistu liiketulos selvästi positiivinen 32 milj. euroa

Vuoden 2016 kolmas neljännes lyhyesti

Outokummun oikaistu liiketulos nousi 32 milj. euroon toisen neljänneksen -5 milj. eurosta. Tulosparannus johtui pääasiassa Americasin hyvänä jatkuneesta kehityksestä ja Euroopan markkinavireen parantumisesta.

- Ruostumattoman teräksen toimitukset olivat 608 000 tonnia (629 000 tonnia)¹.
- Oikaistu käyttökate² oli 110 milj. euroa (51 milj. euroa).
- Oikaistu liiketulos³ oli 32 milj. euroa (-5 milj. euroa). Kolmannen neljänneksen oikaistu liiketulos sisältää 8 milj. euroa (11 milj. euroa) oikaisuja mukaan lukien raaka-aineisiin liittyvien varastovoittojen/-tappioiden ja metallisuojausten nettovaikutuksen 6 milj. euroa (15 milj. euroa).
- Liiketulos oli 40 milj. euroa (6 milj. euroa).
- Liiketoiminnan rahavirta oli 61 milj. euroa (54 milj. euroa).
- Nettovelka laski 1 396 milj. euroon (1 485 milj. euroa).
- Velkaantumisaste oli 65,3 % (69,1 %).
- Sijoitetun pääoman tuotto oli 9,3 % (6,2 %).

I-III/2016 lyhyesti

- Ruostumattoman teräksen toimitukset olivat 1 848 000 tonnia (I-III/2015: 1 807 000 tonnia).
- Oikaistu käyttökate oli 200 milj. euroa (I-III/2015: 146 milj. euroa).
- Oikaistu liiketulos oli 7 milj. euroa (I-III/2015: -90 milj. euroa)⁴.
- Liiketulos oli 34 milj. euroa (I-III/2015: -113 milj. euroa)⁴.
- Liiketoiminnan rahavirta oli 190 milj. euroa (I-III/2015: -36 milj. euroa).

¹ Suluisissa esitettävät vertailutiedot ovat edelliseltä neljännekseltä, ellei toisin mainita.

² Käyttökate (EBITDA) ilman oikaisuuksi luokiteltujen erien vaikutusta. Oikaisuiksi on luokiteltu olennaisia tuotto- ja kulueriä, kuten uudellenjärjestelykuluja, arvonalentumisia, omaisuuden tai liiketoimintojen myyntiin liittyviä voittoja/tappioita sekä raaka-aineisiin liittyvät varastovoitot/-tappiot ja metallijohdannaisista johtuvat voitot/tappiot.

³ Liiketulos (EBIT) ilman oikaisuuksi luokiteltujen erien vaikutusta.

⁴ Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisten pitoaikojen muutos vuoden 2015 neljännellä neljänneksellä vaikuttaa lukujen vertailukelpoisuuteen ajanjaksojen välillä.

Konsernin tunnusluvut

		III/16	II/16	III/15	I-III/16	II/15	2015
Liikevaihto	Milj. EUR	1 419	1 379	1 487	4 183	4 949	6 384
EBITDA	Milj. EUR	119	62	3	227	123	531
Oikaistu EBITDA ¹⁾	Milj. EUR	110	51	13	200	146	196
Liiketulos	Milj. EUR	40	6	-77	34	-113	228
Oikaistu liiketulos ²⁾	Milj. EUR	32	-5	-67	7	-90	-101
Tulos ennen veroja	Milj. EUR	13	-22	-113	-56	-224	127
Tilikauden tulos	Milj. EUR	13	-20	-115	-48	-222	86
Osakekohtainen tulos	EUR	0,03	-0,05	-0,27	-0,12	-0,51	0,23
Sijoitetun pääoman tuotto	%	9,3	6,2	-3,4	9,3	-3,4	5,3
Liiketoiminnan nettorahavirta	Milj. EUR	61	54	67	190	-36	-34
Korollinen nettovelka kauden lopussa	Milj. EUR	1 396	1 485	2 012	1 396	2 012	1 610
Velkaantumisasaste kauden lopussa	%	65,3	69,1	96,5	65,3	96,5	69,1
Investoinnit käyttöomaisuuteen	Milj. EUR	43	28	29	103	89	154
Ruostumattoman teräksen toimitukset ³⁾	1 000 tonnia	608	629	570	1 848	1 807	2 381
Henkilöstö kauden lopussa ⁴⁾		10 785	10 645	11 560	10 785	11 560	11 002

¹⁾ EBITDA (käyttökate) ilman oikaisuuksi luokiteltujen erien vaikutusta, tilintarkastamaton.

²⁾ Liiketulos ilman oikaisuuksi luokiteltujen erien vaikutusta, tilintarkastamaton.

³⁾ Ilman ferrokromitoimituksia.

⁴⁾ 30.6.2016 konsernin palveluksessa oli lisäksi noin 800 kesäharjoittelijaa.

Näkymät vuoden 2016 neljännelle neljännekselle

Ruostumattoman teräksen kysynnän odotetaan pysyvän hyvänä neljännellä neljänneksellä sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa. Jakelijoiden kysynnän odotetaan kuitenkin heikkenevän tyypillisesti vuoden loppua kohti erityisesti Yhdysvalloissa lomakaudesta johtuen.

Americas-liiketoiminta-alueella neljännen neljänneksen ruostumattoman teräksen toimitusten odotetaan kausivaihtelun seurauksena olevan merkittävästi alle kolmannen neljänneksen toimitusten. Europe-liiketoiminta-alueella toimitusten odotetaan olevan samalla tasolla kuin kolmannella neljänneksellä.

Ferrokromituotanto kärsi lokakuussa teknisistä vaikeuksista huoltotöiden jälkeisen ylösajon yhteydessä. Toiminta on nyt palautunut normaaliksi, mutta neljännen neljänneksen ferrokromitoimitusten odotetaan jäävän alle kolmannen neljänneksen toimitusten. Tämän negatiivisen tulosvaikutuksen kumoaa ferrokromin hinnannousu, joten ferrokromitoimintojen vaikutuksen Outokummun kannattavuuteen odotetaan pysyvän samalla tasolla kuin edellisellä neljänneksellä.

Outokumpu odottaa perushintojen parannuksella olevan lievä myönteinen vaikutus neljännen neljänneksen kannattavuuteen. Viivästys ferrokromituotannon käynnistämisessä, Americasin toimitusmäärien lasku ja Tornion tehtaan vuotuiset kunnossapitotyöt vaikuttavat kuitenkin siihen, että Outokumpu odottaa neljännen neljänneksen oikaistun liikeytuloksen olevan samalla tasolla kuin kolmannella neljänneksellä. Siten myös koko vuoden 2016 oikaistun liikeytuloksen odotetaan olevan selvästi positiivinen.

Outokumpu on sulkenut etuus pohjaisen eläkejärjestelyn Isossa-Britanniassa tulevien eläkekertymien osalta ja muuttanut eläkkeelle jäämisen ehtoja. Sen seurauksena Outokumpu arvioi työsuhde-etuuksista johtuvien nettovelvoitteiden vähenevän ja odottaa kirjaavansa arviolta 25 milj. euron tuoton neljännen neljänneksen tulokseen. Tuotto ei sisälly oikaistuun liikeytulokseen.

Toimitusjohtaja Roeland Baan:

“Edistyimme jälleen merkittävästi kolmannella neljänneksellä: oikaistu liiketuloksemme nousi selvästi positiiviseksi. Americas-liiketoiminta-alue teki jälleen toimitusennätyksen ja paransi kannattavuuttaan entisestään. Liiketoiminta-alueen tappio laski seitsemään miljoonaan euroon. Europe-liiketoiminta-alueen vakaa kehitys jatkui, ja Europe teki kaikkien aikojen parhaan kolmannen neljänneksen tuloksen.

Muutokset, joita olemme tehneet kaikkialla yhtiössä, tuottavat tulosta. Americasissa kehitys oli erittäin hyvää. Tehokkuuden ja toimitusvarmuuden parantuessa olemme voineet hyötyä vahvasta kysynnästä ja positiivisesta hintakehityksestä.

Europe-liiketoiminta-alueella pystyimme pienentämään kolmannelle neljännekselle tyypillistä notkahdusta muuttamalla kunnossapitokäytäntöjämme. Jakamalla Pohjoismaiden tehtaiden kunnossapitotyöt kolmannelle ja neljännekselle pystyimme parantamaan merkittävästi kannattavuutta perinteisesti heikommalla kolmannella neljänneksellä ja siirtämään Tornion kunnossapitotyöt vuoden loppuun, jolloin markkinat tyypillisesti hiljenevät.

Velan vähentämisessä etenimme hyvin. Käyttöpääomasta on vapautunut 149 miljoonaa euroa vuoden alusta, mikä on linjassa tavoitteemme kanssa vapauttaa käyttöpääomasta 200 miljoonaa euroa vuoden loppuun mennessä. Kannattavuuden paraneminen ja käyttöpääoman vähentäminen laskivat nettovelan alle 1,4 miljardin euron.

Oikaistu liiketuloksemme oli ensimmäiseltä yhdeksältä kuukaudelta 7 miljoonaa euroa, ja hyvä kehitys jatkuu neljännellä neljänneksellä. Markkinoiden hiljenemisestä vuoden loppua kohti ja ferrokromituotannon väliaikaisista ongelmista huolimatta odotamme neljännekin neljänneksen oikaistun liiketuloksen olevan positiivinen. Näin ollen odotamme koko vuoden 2016 oikaistun liiketuloksen olevan selvästi positiivinen, mikä vie meitä vakaasti kohti tavoitettamme 500 miljoonan euron oikaistusta liiketuloksesta vuoteen 2020 mennessä.”

Outokummun strategia

Outokumpu julkisti huhtikuun alussa uuden vision ja kertoi toimenpiteistä yhtiön kilpailukyvyn ja tuloksen parantamiseksi. Outokummun uusi visio on olla vuoteen 2020 mennessä ruostumattoman teräksen johtaja, joka luo alan parhaan arvon olemalla asiakassuuntautunut ja tehokas. Samalla Outokumpu linjasi uuden vision mukaiset pitkän aikavälin taloudellisen tavoitteet.

Outokumpu keskittyy kuuteen osa-alueeseen saavuttaakseen visionsa:

1. Työturvallisuus: yhtenäinen, kurinalainen lähestymistapa, joka parantaa myös laatua ja toiminnan tehokkuutta. Tavoitteena olla alan parhaimman kymmenyksen joukossa.
2. Tehokas organisaatio: yksinkertainen, matala ja markkinalähtöinen organisaatio, jossa vahvaa yksilövastuuta korostetaan selkeällä suorituksen johtamisella.
3. Ensiluokkainen toimitusketju: toimitusketjun hallinta nostetaan keskiöön. Näin varmistetaan, että tuotanto, sen suunnittelu, tarvittavat resurssit ja logistiikka vastaavat markkinakysyntään optimaalisella tavalla. Näin tehtaot voivat keskittyä nostamaan kustannustehokkuutensa alan parhaimmiston.
4. Ylivertainen tuotanto-osaaminen: yhtenäinen toimintamalli, joka varmistaa, että tuottavuus paranee jatkuvasti kaikilla yhtiön tehtailla ja tuotannon kilpailukyky on alan parhaimmistoa.
5. Amerikka: suurin yksittäinen tekijä yhtiön kannattavuuden parantamiseksi. Merkittäviä mahdollisuuksia parantaa sekä kustannustasoa että markkina-asemaa.
6. Liiketoimintaportfolio: tuotevalikoimaa, tuotantolaitoksia ja toimintaa arvioidaan jatkuvasti kannattavuuden varmistamiseksi ja toimintojen virtaviivaistamiseksi.

Lyhyen aikavälin toimenpiteet

- Uusi organisaatorakenne: yksinkertaistettu malli, jossa on kolme liiketoiminta-aluetta, vähemmän organisaatiotasoa ja kevyempi kustannusrakenne.
- 100 milj. euron vähennys myynnin, hallinnon ja tukitoimintojen kuluissa vuoden 2017 loppuun mennessä verrattuna vuoden 2015 lopun 400 milj. euroon.
- Vähintään 200 milj. euron vapauttaminen käyttöpääomasta vuoden 2016 loppuun mennessä vähentämällä erityisesti varastoihin sitoutunutta pääomaa.

Outokumpu pitää velkaantumisasetta keskeisenä yhtiön taloudellisen vakauden mittarina kausivaihteluille alltiilla ruostumattoman teräksen toimialalla. Outokummun tavoitteena on vähentää nettovelkaa 1,2 mrd. euroon vuoden 2017 loppuun mennessä pääasiassa parantamalla operatiivista toimintaa ja tehostamalla merkittävästi käyttöpääoman hallintaa.

Pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet

Outokumpu on asettanut uuteen visioon liittyen pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet, jotka seuraavat strategiaan liittyvien toimenpiteiden etenemistä ja keskittyvät kannattavuuteen sekä velan vähentämiseen:

- 500 milj. euron liikevoitto
- 12 %:n sijoitetun pääoman tuotto
- Alle 35 %:n velkaantumisasaste

Nämä konsernin tavoitteet odotetaan saavutettavan viimeistään vuoden 2020 loppuun mennessä. Vaikka ruostumattoman teräksen maailmanlaajuinen kysyntä jatkaa kasvuaan, Outokummun arvio markkinoiden

kasvusta ja metallien hinnoista on maltillinen, ja yhtiö odottaakin kannattavuuden paranevan pääasiassa nykyisiä liiketoimintoja tehostamalla ja kustannuksia leikkaamalla sekä vahvistamalla kustannuskilpailukykyä ja markkina-asemaa erityisesti Amerikassa.

Markkinakehitys

Ruostumattoman teräksen kysyntä

Ruostumattoman terästuotteiden kulutus⁵ laski kolmannella neljänneksellä maailmanlaajuisesti 2,7 % toisesta neljänneksestä erityisesti Euroopalle tyypillisen kausivaihtelun seurauksena. Kulutus laski EMEAssa 2,7 %, Aasian ja Tyynenmeren alueella 2,8 % ja Amerikassa 1,9 %. Maailmanlaajuinen reaalkysyntä laski 3,8 % toisesta neljänneksestä, kun kysyntä laski 6,3 % Euroopassa ja 3,2 % sekä Amerikassa että Aasian ja Tyynenmeren alueella. Vuoden 2015 kolmanteen neljännekseen verrattuna kysyntä nousi kuitenkin 0,7 %.

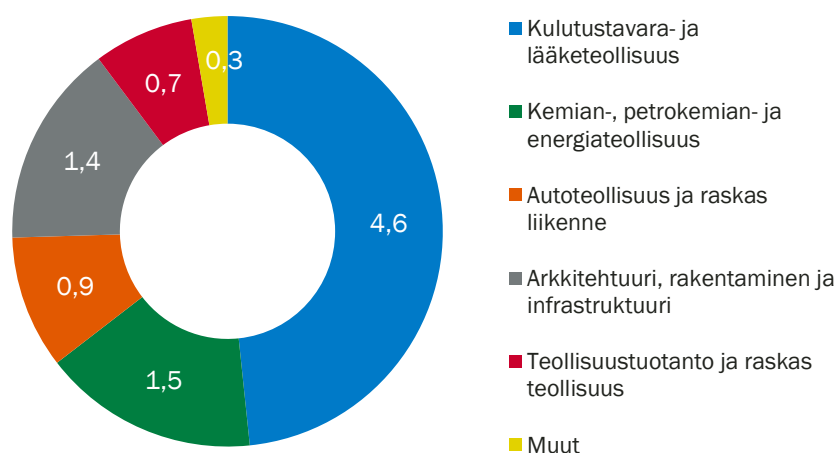
Ruostumattomien terästuotteiden reaalkysynnän markkinakehitys

Miljoonaa tonnia	III/16	II/16	III/15	2015	y-o-y	q-o-q
EMEA	1,8	1,9	1,8	7,3	-2,4 %	-6,3 %
Amerikka	0,8	0,9	0,9	3,5	-3,9 %	-3,2 %
APAC	6,8	7,1	6,7	26,6	2,1 %	-3,2 %
Yhteensä	9,5	9,8	9,4	37,4	0,7 %	-3,8 %

Lähde: SMR lokakuu 2016

Reaalkysyntä laski kolmannella neljänneksellä kaikissa loppukäyttäjäsegmenteissä noin 3–4 % toisesta neljänneksestä. Vuoden 2015 kolmanteen neljänneksestä kysyntä kasvoi autoteollisuudessa ja raskaassa liikenteessä 5,9 %, kemian-, petrokemian- ja energiateollisuudessa 4,4 % ja arkkitehtuurissa, rakennusteollisuudessa ja infrastruktuurissa 3,0 %, kun taas teollisuustuotannossa ja raskaassa teollisuudessa kysyntä laski 4,2 % ja kulutustavara- ja lääketeollisuudessa 1,1 %.

Ruostumattoman teräksen kysyntä asiakassegmenteittäin III/2016, milj. tonnia

Lähde: SMR lokakuu 2016

⁵ Kulutus = reaalkysyntä + varastojen muutos.

Kylmävalssattujen tuotteiden tuonti EU-alueelle nousi 24,2 %:iin kokonaiskulutuksesta kolmannella neljänneksellä, kun toisen neljänneksen keskiarvo oli 21,0 %. Kylmävalssattujen tuotteiden tuonti NAFTA-alueelle oli 23,2 % kokonaiskulutuksesta heinä–elokuussa, kun tuonti kasvoi toisen neljänneksen 22,8 %:sta. (Lähde: Eurofer ja ulkomaankauppatilastot lokakuussa 2016.)

Seosaineiden hintakehitys

Nikkelin hinnat⁶ nousivat kolmannen neljänneksen alussa sen jälkeen, kun Filippiinien nikkelimalmin tarjonnan mahdolliset häiriöt huolestuttivat markkinoita ja Kiinan ruostumattoman teräksen tuotanto oli vahvaa. Nikkelin hinta kävi korkeimmillaan 10 795 Yhdysvaltain dollarissa tonnilta elokuun alussa. Sen jälkeen hinnat tasoittuivat hieman, ja nikkelillä käytiin kauppaa 10 000 dollarin tonnihinnan molemmin puolin, kunnes nikkelin hinta nousi jälleen neljänneksen loppuksi 10 460 dollariin tonnilta Filippiinien tarjonnan aiheuttaessa jälleen huolta. Neljänneksen keskihinta oli 10 258 dollaria tonnilta, ja hinta nousi 16,2 % toisen neljänneksen 8 826 dollarista tonnilta.

Ferrokromin keskimääräinen sopimushinta⁷ nousi toisen neljänneksen 0,82 Yhdysvaltain dollarista naualta 0,98 dollariin naualta kolmannella neljänneksellä Etelä-Afrikan tuotannon hiljennyttyä ja hintojen noustua Kiinassa. Vuoden 2016 neljännelle neljännekselle hinta nousi 1,10 dollariin naualta markkinoiden kiristytessä ja tuotantokustannusten noustessa.

Markkinahinnat

			III/16	II/16	III/15	y-o-y	q-o-q
Ruostumaton teräs							
EMEA	Perushinta	EUR/t	1 060	1 050	1 060	0,0 %	1,0 %
	Seosainelisä	EUR/t	1 002	879	1 162	-13,8 %	14,0 %
	Markkinahinta	EUR/t	2 062	1 929	2 222	-7,2 %	6,9 %
Amerikka	Perushinta	USD/t	1 323	1 271	1 330	-0,6 %	4,0 %
	Seosainelisä	USD/t	874	765	1 149	-23,9 %	14,2 %
	Markkinahinta	USD/t	2 197	2 037	2 479	-11,4 %	7,9 %
APAC	Markkinahinta	USD/t	1 675	1 635	1 822	-8,1 %	2,4 %
Nikkeli		USD/t	10 258	8 826	10 552	-2,8 %	16,2 %
Ferrokromi		USD/lb	0,98	0,82	1,08	-9,3 %	19,5 %
Molybdeeni		USD/lb	7,06	6,99	5,83	21,0 %	1,0 %
Kierrätysteräs		USD/t	203	254	208	-2,4 %	-19,9 %

Lähteet:

Ruostumaton teräs: CRU, lokakuu 2016, kylmävalssattu 304-lajin 2 mm:n teräslevy

Nikkeli: Lontoon metallipörssin (LME) settlement-noteeraus

Ferrokromi: Metal Bulletin - Quarterly contract price, Ferrochrome lumpy chrome charge, basis 52% chrome

Molybdeeni: Metal Bulletin - molybdeenioksidi, Eurooppa

Kierrätysteräs: Metal Bulletin - Ferrous Scrap Index HMS 1&2 (80:20 mix) fob Rotterdam

⁶ Nikkelin käteishinta Lontoon metallipörssissä, päivittäinen virallinen noteeraus Yhdysvaltain dollareina tonnilta.

⁷ Ferrokromin eteläafrikkalaisten tuottajien ja Euroopan ostajien neljännesvuosittaiset sopimushinnat.

Liiketoiminta-alueet

Europe

Europe-tunnuslukuja

		III/16	II/16	III/15	I-III/16	I-III/15	2015
Ruostumattoman teräksen toimitukset	1 000 tonnia	396	413	375	1 230	1 197	1 578
Liikevaihto	Milj. EUR	946	958	1 019	2 891	3 321	4 316
Oikaistu liiketulos	Milj. EUR	45	29	-15	116	52	85
Oikaisut liiketulokseen							
Henkilöstön irtisanomiskulut	Milj. EUR	4	-29	-2	-25	-2	-25
Uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut, muut kuin irtisanomiskulut	Milj. EUR	-	-	-	-8	-	-
EMEA:n uudelleenjärjestelyihin liittyvät arvonalentumiset	Milj. EUR	-	-	-	-	-	-6
Raaka-aineisiin liittyvät varastovoitot ja -tappiot sekä metallijohdannaisvoitot ja -tappiot, tilintarkastamaton	Milj. EUR	-1	7	-1	5	35	31
Liiketulos	Milj. EUR	48	7	-19	88	84	84
Sidottu pääoma	Milj. EUR	2 453	2 536	2 800	2 453	2 800	2 680

Euroopan nauhatuotteiden markkinoihin vaikutti kolmannen neljänneksen kausivaihtelu, ja kulutus laski 2,7 %. Tuonti Eurooppaan kasvoi erityisesti Etelä-Koreasta, kun taas tuonti Kiinasta pysyi matalalla tasolla. Euroopan varastot laskivat hieman, ja varastotasot pysyivät siten pitkän aikavälin keskiarvojen alapuolella. Levytuotteiden toimintaympäristö pysyi vaisuna projektiliiketoiminnan yleisen investointiympäristön jatkuvan epävarmuuden takia.

Euroopan yleiset kysyntänäkymät ovat edelleen hyvät. CRU:n mukaan Euroopan keskimääräiset perushinnat nousivat kolmannella neljänneksellä 10 euroa tonnilta 1 060 euroon tonnilta (1 050 euroa tonnilta).

Europe-liiketoiminta-alueen ruostumattoman teräksen toimitukset laskivat 4,1 % kysynnän kausittaisen hiljenemisen seurauksena 396 000 tonniin (413 000 tonnia), ja liikevaihto oli 946 milj. euroa (958 milj. euroa). Europe-liiketoiminta-alueen nauhatuotteiden keskimääräiset perushinnat nousivat 20 euroa tonnilta toisesta neljänneksestä. Ferrokromitoiminnoissa tehtiin laajoja kunnossapitotöitä kolmannella neljänneksellä, minkä vuoksi ferrokromituotanto jäi 93 000 tonniin (135 000 tonnia).

Ferrokromitoimintojen kunnossapitotöistä ja ruostumattoman teräksen toimitusten laskusta huolimatta Euroopan oikaistu liiketulos nousi kolmannella neljänneksellä 45 milj. euroon (29 milj. euroa) pääasiassa ferrokromin hinnannousun, perushintojen nousun ja yhä paremman kustannustehokkuuden myötä. Kolmannen neljänneksen oikaisuihin sisältyivät 4 milj. euron purku aiemmin kirjatuista uudelleenjärjestelyvarauksista sekä raaka-aineisiin liittyvien varastovoittojen/-tappioiden ja metallisuojausten -1 milj. euron nettovaikutus.

Syyskuussa Outokumpu osti saksalaisen ruostumattoman teräksen jakelijan Hernandez Edelstahl GmbH:n optimoidakseen entisestään Outokummun asiakaspalvelua Euroopassa. Outokummun hallussa oli ennen yrityskauppaa 33,3 % yhtiön osakkeista. Yrityskaupan taloudellinen kokonaisvaikutus ei ole merkittävä. Yrityskaupan yhteydessä Outokumpu purki Hernandezin luottotappiovarauksen, millä oli 22 milj. euron positiivinen vaikutus kolmannen neljänneksen oikaistuun käyttökatteeseen. Yrityskaupasta liittyen Outokumpu kirjasi lisäksi 21 milj. euroa varojen arvonalentumisia sisältäen yrityskaupasta syntyneen liikearvon arvonalentumisen. Siten yrityskauppa ei juurikaan vaikuttanut kolmannen neljänneksen oikaistuun liiketulokseen.

Americas

Americas-tunnuslukuja

		III/16	II/16	III/15	I-III/16	II-III/15	2015
Toimitukset	1 000 tonnia	185	177	139	523	389	533
Liikevaihto	Milj. EUR	372	311	301	984	922	1 214
Oikaistu liiketulos	Milj. EUR	-7	-24	-44	-73	-121	-163
Oikaisut liiketulokseen							
Calvertin tehtaan teknisiin ongelmiin liittyvät kulut ja vakuutuskorvaustuotot	Milj. EUR	-	-1	-	24	-19	-17
Henkilöstön irtisanomiskulut	Milj. EUR	-0	-2	-	-3	-	-
Raaka-aineisiin liittyvät varastovoitot ja -tappiot sekä metallijohdannaisvoitot ja -tappiot, tilintarkastamaton	Milj. EUR	5	8	-5	5	-23	-37
Liiketulos	Milj. EUR	-2	-19	-49	-47	-163	-216
Sidottu pääoma	Milj. EUR	1 175	1 178	1 249	1 175	1 249	1 279

Amerikan ruostumattoman teräksen markkinat kehittyivät edelleen myönteisesti kolmannella neljänneksellä. Polkumyöntitullitutkinta hillitsi yhä Kiinan tuontia. Syyskuussa Yhdysvaltain kauppaministeriö asetti Kiinan tuonnille alustavat tullit, minkä odotetaan pitävän Kiinan tuonnin matalalla tasolla. Varastotasot pysyivät Yhdysvalloissa vakaina ja hieman pitkän aikavälin keskiarvojen alapuolella.

Perushinnat jatkoivat nousuaan kolmannella neljänneksellä. CRU:n mukaan markkinoiden perushinnat nousivat Yhdysvalloissa 52 dollaria tonnilta 1 323 dollariin tonnilta (1 271 dollaria tonnilta), kun aiemmin ilmoitetut hinnankorotukset alkoivat näkyä toteutuneissa kaupoissa.

Americas-liiketoiminta-alueen ruostumattoman teräksen toimitukset nousivat 4,5 % 185 000 tonniin (177 000 tonnia). Americas-liiketoiminta-alueen nauhatuotteiden keskimääräiset perushinnat nousivat kolmannella neljänneksellä 80 dollaria tonnilta. Liikevaihto kasvoi 372 milj. euroon (311 milj. euroa) toimitusten ja hintojen nousun ansiosta.

Americasin kolmannen neljänneksen liiketulos parani -7 milj. euroon (-24 milj. euroa). Toimitusten ja perushintojen nousun lisäksi liiketoiminta-alue onnistui parantamaan Calvertin tehtaan tehokkuutta. Kolmannen neljänneksen oikaisut sisälsivät pääasiassa raaka-aineisiin liittyvien varastovoittojen/-tappioiden ja metallisuojausten nettovaikutuksen 5 milj. euroa.

Long Products

Long Products -tunnuslukuja

		III/16	II/16	III/15	I-III/16	III/15	2015
Toimitukset	1 000 tonnia	59	70	58	179	172	213
Liikevaihto	Milj. EUR	119	133	142	352	451	551
Oikaistu liiketulos	Milj. EUR	-1	-2	3	-7	10	7
Oikaisut liiketulokseen							
Henkilöstön irtisanomiskulut	Milj. EUR	-	-1	-	-1	-	-
Raaka-aineisiin liittyvät varastovoitot ja -tappiot sekä metallijohdannaisvoitot ja -tappiot, tilintarkastamaton	Milj. EUR	1	-0	-3	-2	-1	-5
Liiketulos	Milj. EUR	-0	-4	1	-10	9	2
Sidottu pääoma	Milj. EUR	139	132	166	139	166	151

Pitkien tuotteiden markkinatilanne pysyi suhteellisen vakaana kolmannella neljänneksellä. Tavanomainen kausivaihtelu vaikutti kuitenkin kysyntään, ja investointitoiminta oli yhä vähäistä. Pitkien tuotteiden perushinnat pysyvät samalla tasolla sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa.

Long Productsin toimitukset laskivat 59 000 tonniin (70 000 tonnia). Toimitusten lasku johtui kausivaihtelun myötä laskeneista toimituksista ulkoisille asiakkaille. Long Productsin oikaistu liiketulos oli -1 milj. euroa (-2 milj. euroa). Ulkoisten toimitusten lasku ja toista neljänestä heikompi tuotejakauma kumosivat suurilta osin Ison-Britannian punnan heikentyneen kurssin positiivisen vaikutuksen. Kolmannen neljänneksen oikaisut sisälsivät raaka-aineisiin liittyvien varastovoittojen/-tappioiden ja metallisuojausten nettovaikutuksen 1 milj. euroa.

Taloudellinen kehitys

Toimitukset

Toimitukset 1 000 tonnia	III/16	II/16	III/15	I-III/16	I-III/15	2015
Kylmävalssatut tuotteet	441	435	433	1 316	1 340	1 767
Kirkkaat kuumanauhat	105	113	79	321	260	346
Kvarttolevyt	21	25	23	73	78	102
Pitkät tuotteet	15	19	18	50	50	63
Puolituotteet	54	72	44	183	146	222
Ruostumaton teräs ¹⁾	26	37	16	87	71	95
Ferrokromi	29	34	29	96	74	128
Putkituotteet	0	0	2	1	7	9
Toimitukset yhteensä	637	664	599	1 944	1 881	2 509
Ruostumattoman teräksen toimitukset	608	629	570	1 848	1 807	2 381

¹⁾ Mustat kuumanauhat, aihiot, teelmät ja muut ruostumattomat terästuotteet

Outokummun ruostumattoman teräksen toimitukset laskivat 3,3 % 608 000 tonniin (629 000 tonnia). Lasku johtui Europen ja Long Productsin toimitusten kausiluonteisesta laskusta, kun taas Americasin toimitukset kasvoivat.

Liikevaihto ja kannattavuus

Outokummun liikevaihto kasvoi 2,9 % vuoden 2016 kolmannella neljänneksellä 1 419 milj. euroon (1 379 milj. euroa) pääasiassa Americasin toimitusten kasvun ja hintojen nousun myötä, mutta niiden vaikutuksen kumosi osittain Europen ja Long Productsin toimitusten lasku. Toimitusten keskimääräisen perushinnan muutos oli kolmannella neljänneksellä Outokummulle myönteinen, sillä nauhatuotteiden perushinnat nousivat sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa.

Outokummun kolmannen neljänneksen oikaistu liiketulos nousi 32 milj. euroon toisen neljänneksen -5 milj. eurosta pääasiassa Americasin toimitusten kasvun ja perushintojen nousun myötä, minkä lisäksi Europe-liiketoiminta-alueella ferrokromihinnat ja perushinnat nousivat sekä kustannustehokkuus parani. Long Productsin oikaistu liiketulos parani -1 milj. euroon (-2 milj. euroa), ja muun liiketoiminnan oikaistu liiketulos oli -6 milj. euroa (-8 milj. euroa).

Kannattavuus

Milj. EUR	III/16	II/16	III/15	I-III/16	I-III/15	2015
Oikaistu liiketulos	32	-5	-67	7	-90	-101
Oikaisut						
Henkilöstön irtisanomiskulut	2	-35	-2	-32	-2	-25
SKS:n myyntivoitto	-	26	-	26	-	409
Calvertin tehtaan teknisiin ongelmiin liittyvät kulut ja vakuutuskorvaustuotot	-	-1	-	24	-19	-17
Uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut, muut kuin irtisanomiskulut	-	-	-	-8	-	-
Guangzhoun myyntivoitto	-	6	-	6	-	-
EMEA:n uudelleenjärjestelyihin liittyvät arvonalentumiset ¹⁾	-	-	-	-	-	-6
Raaka-aineisiin liittyvät varastovoitot ja -tappiot sekä metallijohdannaisvoitot ja -tappiot, tilintarkastamaton	6	15	-8	11	-2	-31
Liiketulos	40	6	-77	34	-113	228

¹⁾ Ei EBITDAn oikaisu

Liiketuloksen oikaisuihin sisältyi 2 milj. euron uudelleenjärjestelyvarausten purku. Raaka-aineisiin liittyvien varastovoittojen/-tappioiden ja metallisuojausten nettovaikutus kolmannella neljänneksellä oli 6 milj. euroa (15 milj. euroa).

Vuoden 2016 kolmannen neljänneksen kauden tulos oli 13 milj. euroa (-20 milj. euroa), ja osakekohtainen tulos oli 0,03 euroa (-0,05 euroa).

Liiketoiminnan rahavirta**Tiivistelmä rahavirrasta**

Milj. EUR	1.7.-30.9. 2016	1.4.-30.6. 2016	1.7.-30.9. 2015	1.1.-30.9. 2016	1.1.-30.9. 2015	1.1.-31.12. 2015
Liiketoiminnan nettorahavirta	61	54	67	190	-36	-34
Investointien nettorahavirta	26	-22	-15	-14	-80	239
Rahavirta ennen rahoitusta	87	32	52	176	-116	205
Rahoituksen nettorahavirta	-29	-42	-31	-148	149	-213
Rahavarojen nettomuutos	58	-10	21	28	33	-8

Outokummun liiketoiminnan rahavirta oli kolmannella neljänneksellä 61 milj. euroa (54 milj. euroa). Käyttöpääoman muutos neljänneksellä oli 15 milj. euroa (4 milj. euroa), josta -17 milj. euroa liittyi varauksiin ja eläkevastuisiin (-14 milj. euroa). Käyttöpääomasta vapautui vuoden 2016 ensimmäisen yhdeksän kuukauden aikana 149 milj. euroa ilman varausten ja eläkevastuiden vaikutusta. Kolmannen neljänneksen investointien rahavirta oli 26 milj. euroa (-22 milj. euroa), johon SKS:n myynnistä saatu 49 milj. euron tuotto vaikutti positiivisesti.

Tase

Rahavarat olivat kolmannen neljänneksen lopussa 213 milj. euroa (156 milj. euroa), ja kokonaisuudessaan rahavarat ja maksuvalmiusreservit olivat noin 0,9 mrd. euroa (0,8 mrd. euroa). Lisäksi käytettävissä oli helmikuussa 2017 erääntyvä 127 milj. euron valmiusluotto, mutta se on luokiteltu lyhytaikaiseksi eikä siten sisälly raportoituun likviditeettiin. Maksuvalmiusreservit kasvoivat pääasiassa parantuneen kannattavuuden ja liiketoimintojen myyntitulojen vuoksi.

Korolliset velat

Milj. EUR	30.9.2016	30.6.2016	30.9.2015	31.12.2015
Joukkovelkakirjalainat	496	496	397	398
Vaihtovelkakirjalainat	217	215	208	210
Pitkäaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	300	323	709	466
Eläkelainat	165	165	195	174
Rahoitusleasing-velat	188	194	216	208
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	23	29	91	0
Yritystodistukset	220	220	419	339
	1 610	1 641	2 237	1 796

Korollinen nettovelka oli syyskuun lopussa 1 396 milj. euroa (1 485 milj. euroa). Velkaantumisaste laski 65,3 %:iin kesäkuun lopun 69,1 %:sta.

Nettorahoituskulut olivat kolmannella neljänneksellä 29 milj. euroa (28 milj. euroa). Korkokulut nousivat hieman 27 milj. euroon (25 milj. euroa).

Outokummulla on Moody's Investors Servicen luottoluokitus. Moody's asetti maaliskuussa Outokummun luottoluokituksen tasolle B3 ja maksuhäiriön tai velan uudelleenjärjestelyn todennäköisyydelle luokituksen B3-PD. Lisäksi Moody's antoi vuonna 2019 erääntyvälle 250 milj. euron vakuudelliselle joukkovelkakirjalainalle ja vuonna 2021 erääntyvälle 250 milj. euron vakuudelliselle joukkovelkakirjalainalle luokituksen B2. Luokitusten näkymät ovat positiiviset.

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Käyttöomaisuusinvestoinnit olivat kolmannella neljänneksellä 43 milj. euroa (28 milj. euroa). Käyttöomaisuusinvestointien kasvu liittyy lähinnä Europe-liiketoiminta-alueen kaudella tehtyihin kunnossapitotöihin.

Turvallisuus, henkilöstö ja ympäristö

Turvallisuus

Outokummussa kiinnitetään erityistä huomiota turvallisuuteen, ja turvallisuustietoisuus on kehittynyt myönteisesti. Vuoden 2016 alusta yhtiön työturvallisuuden tärkein mittari on ollut kaikkien työtapaturmien taajuus, joka kattaa kuolemaan, poissaoloon tai korvaavaan työhön johtaneet sekä sairaanhoitoa vaatineet tapaturmat. Kolmannella neljänneksellä kaikkien työtapaturmien taajuus oli 10,2 (11,3), kun koko vuoden 2016 tavoite on 12. Kolmannella neljänneksellä oli kaksi vakavaa työtapaturmaa Torniossa ja Avestassa. Tornion työtapaturma liittyi henkilön putoamiseen korkealta ferrokromitehtaalla ja Avestan tapaturma työntekijän juuttumiseen. Molemmat työtapaturmat tutkittiin perusteellisesti, ja korjaavista toimenpiteistä on päätetty.

Henkilöstö

Henkilöstö kauden lopussa

	30.9.2016	30.6.2016	30.9.2015	31.12.2015
Europe	7 646	7 561	7 874	7 778
Americas	2 209	2 170	2 261	2 265
Long Products	640	634	660	658
Muu toiminta	290	280	765	301
	10 785	10 645	11 560	11 002

Myydyn SKS:n henkilöstö sisältyy muun toiminnan lukuun 30.9.2015.

30.6.2016 konsernin palveluksessa oli lisäksi noin 800 kesäharjoittelijaa.

Outokummun henkilöstömäärä kasvoi 140:llä kolmannella neljänneksellä, ja yhtiön palveluksessa oli syyskuun lopussa 10 785 henkilöä (10 645). Henkilöstömäärän kasvu liittyi pääasiassa Hernandez Edelstahl GmbH:n ostoon, jonka mukana Europe-liiketoiminta-alueelle tuli noin 100 uutta työntekijää.

Outokumpu kertoi huhtikuussa uusista tehostamistoimenpiteistä, joiden odotetaan johtavan 600 työpaikan vähentämiseen maailmanlaajuisesti. Outokumpu kävi Suomessa ja Ruotsissa toisella neljänneksellä tehostamistoimenpiteisiin liittyvät neuvottelut, jotka johtivat 180 työpaikan vähennykseen näissä maissa. Lisäksi muissa maissa väheni 150 työpaikkaa. Kolmannella neljänneksellä Outokumpu sai lisäksi Saksassa päätökseen neuvottelut, jotka johtavat noin 180 työpaikan vähentämiseen. Loppujen noin 90 työpaikan odotetaan vähenevän tulevien neljännesten aikana. Tehostamistoimenpiteisiin ja työpaikkavähennyksiin liittyen on kirjattu 35 milj. euroa irtisanomiskuluja. Kaiken kaikkiaan Outokummun tavoitteena on vähentää henkilöstömäärää tulevina vuosina 9 300:aan.

Ympäristö

Päästöt ilmakehään ja vesistöihin pysyivät sallituissa rajoissa. Tapahtuneet ylitykset olivat tilapäisiä, ja niillä oli vain vähäisiä ympäristövaikutuksia. Outokumpu ei ole osallisena ympäristöasioita koskevissa merkittävässä oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä, eikä sen tiedossa ole toteutuneita ympäristöriskejä, joilla olisi merkittävää vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

EU:n päästökauppajärjestelmä (ETS) jatkuu kolmannella kauppakaudella 2013–2020. Päästökauppajärjestelmän alaiset Outokummun toiminnot saavat edelleen ilmaisia päästöoikeuksia tehokkuuteen perustuvan vertailun ja aiemman toiminnan perusteella. Päästöoikeudet ovat riittäviä Outokummun toiminnoille vuodeksi 2016.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Outokummun osakepääoma oli 311 milj. euroa 30.9.2016, ja osakkeiden kokonaismäärä oli 416 374 448. Kolmannen neljänneksen lopussa Outokummun hallussa olevien omien osakkeiden määrä oli 2 698 925. Vuoden 2016 ensimmäisten yhdeksän kuukauden aikana Outokummun keskimääräinen ulkona olevien osakkeiden määrä oli 414 657 656.

Outokummun markkina-arvo oli syyskuun lopussa 2 577 milj. euroa (1 564 milj. euroa). Osakkeen kurssi oli kolmannella neljänneksellä keskimäärin 4,55 euroa ja neljänneksen lopussa 6,12 euroa kurssin nousua 62,8 % toisen neljänneksen lopusta. Osakkeen päätöskurssi oli korkeimmillaan 6,12 euroa ja alimmillaan 3,90 euroa. Osakkeen vaihto oli 220,7 milj. osaketta (246,3 milj. osaketta).

Riskit ja epävarmuustekijät

Kolmannella neljänneksellä toteutuneet riskit liittyivät pääasiassa Ison-Britannian punnan heikkenemiseen. Ison-Britannian punnan ja Ruotsin kruunun jatkunut heikkeneminen aiheutti negatiivisia muuntoeroja konsernin omaan pääomaan. Toisaalta paikallisten valuuttojen heikkeneminen paransi konsernin Ison-Britannian ja Ruotsin yksiköiden kustannuspohjaa. Euro- ja puntamääräisten korkojen lasku vaikutti negatiivisesti omaan pääomaan etuus pohjaisten eläkevelvoitteiden uudelleenarvostamisen myötä.

Outokummun saksalainen tytäryhtiö Outokumpu Nirosta GmbH sai 22.9.2016 Saksan kilpailuviranomaiselta, Bundeskartellamtilta, kirjeen, jonka mukaan meneillään oleva tutkimus mahdollisista kilpailulainsäädännön rikkomuksista menneisyudessa on laajennettu koskemaan Outokumpua. Outokumpu on sitoutunut kaikessa toiminnassaan noudattamaan lakeja, kilpailulait mukaan lukien. Outokumpu Nirosta GmbH käynnisti välittömästi väitteistä sisäiset tutkimukset. Yhtiö tulee vastaamaan kilpailuviranomaisen tutkintaan löytämiensä tulosten perusteella.

Lyhyen aikavälin riskit ja epävarmuustekijät

Outokummun lyhyen aikavälin riskejä ja epävarmuustekijöitä ovat: yhtiön strategian toteutukseen liittyvät riskit ja epävarmuustekijät, kuten odotettuihin kustannusten alentamiseen, käyttöpääoman vapauttamiseen, uuden organisaatorakenteen toteutukseen liittyvät merkittävät epäonnistumiset tai viivästymiset ja avainhenkilöiden menetykset; ruostumattoman teräksen ja ferrokromin markkinakehitykseen sekä kilpailijoiden toimiin liittyvät riskit; merkittävien rahavarojen sitoutuminen käyttöpääomaan metallien hinnannousun seurauksena; sähkön, polttoaineiden, nikkelin ja molybdeenin hinnanvaihtelut; euroon, Yhdysvaltain dollariin, Ruotsin kruunuun ja Englannin puntaan vaikuttavat valuuttakurssimuutokset; asiakkaisiin ja muihin liikekumppaneihin (mukaan lukien rahoituslaitokset) liittyvät vastapuoliriskit; jälleenerahoitukseen ja maksuvalmiuteen liittyvät riskit sekä kaikkien rahoitussopimusten kovenantti- tai muiden olennaisten lainaehtojen rikkomusriski, joka voi johtaa lainojen ennenaikaiseen erääntymiseen ja maksukyvyttömyystilanteeseen. Mahdolliset epäsuotuisat muutokset maailmanpolitiikassa tai -taloudessa (kuten Brexit-äänestyksen aiheuttama epävarmuus) voivat haitata merkittävästi Outokummun liiketoimintaa ja pääsyä rahoitusmarkkinoille.

Hallinto

Outokummun johtoryhmä

Outokumpu nimitti heinäkuussa Maciej Gwozdzin Europe-liiketoiminta-alueen tuotantojohtajaksi ja konsernin johtoryhmän jäseneksi. Gwozdz siirtyy Outokumpuun ZF Groupista/TRW:ltä, joka on yksi maailman suurimmista autoteollisuuden toimittajista.

Markkinoiden ja liiketoiminnan näkymät

Markkinanäkymät

Vuoden 2016 neljännellä neljänneksellä ruostumattoman teräksen maailmanlaajuisen reaalikysynnän odotetaan nousevan 1,0 % kolmannesta neljänneksestä, kun kysyntä nousee 1,2 % EMEAssa, 3,3 % Amerikassa ja 0,7 % Aasian ja Tyynenmeren alueella. Kokonaiskysynnän arvioidaan vuonna 2016 kasvavan 2,1 % vuodesta 2015.

Ruostumattomien terästuotteiden reaalikysynnän markkinakehitys 2014–2019

Miljoonaa tonnia	2014	2015	2016e	2017e	2018e	2019e
EMEA	7,3	7,3	7,4	7,5	7,5	7,6
Amerikka	3,7	3,5	3,5	3,5	3,6	3,7
APAC	26,2	26,6	27,3	28,3	29,4	30,6
Yhteensä	37,1	37,4	38,2	39,3	40,6	41,9

Lähde: SMR lokakuu 2016

e = ennuste

Ruostumattoman teräksen pitkän aikavälin näkymät ovat yhä myönteiset. Keskeisten maailmanlaajuisen kehitystrendien (kaupungistuminen, modernisaatio ja liikkuvuuden lisääntyminen) sekä energian, ruoan ja veden kysynnän kasvun odotetaan lisäävän ruostumattoman teräksen kysyntää tulevaisuudessa. SMR:n mukaan vuosina 2016–2017 ruostumattoman teräksen kulutusta lisää pääasiassa kysynnän kasvu arkkitehtuurissa, rakentamisessa ja infrastruktuurissa (3,5 %), kulutustavara- ja lääketeollisuudessa (3,2 %) ja kemian-, petrokemian- ja energiateollisuudessa (2,6 %).

Näkymät vuoden 2016 neljännelle neljännekselle

Ruostumattoman teräksen kysynnän odotetaan pysyvän hyvänä neljännellä neljänneksellä sekä Euroopassa että Yhdysvalloissa. Jakelijoiden kysynnän odotetaan kuitenkin heikkenevän tyypillisesti vuoden loppua kohti erityisesti Yhdysvalloissa lomakaudesta johtuen.

Americas-liiketoiminta-alueella neljännän neljänneksen ruostumattoman teräksen toimitusten odotetaan kausivaihtelun seurauksena olevan merkittävästi alle kolmannen neljänneksen toimitusten. Europe-liiketoiminta-alueella toimitusten odotetaan olevan samalla tasolla kuin kolmannella neljänneksellä.

Ferrokromituotanto kärsi lokakuussa teknisistä vaikeuksista huoltotöiden jälkeisen ylösajon yhteydessä. Toiminta on nyt palautunut normaaliksi, mutta neljännän neljänneksen ferrokromitoimitusten odotetaan jäävän alle kolmannen neljänneksen toimitusten. Tämän negatiivisen tulosvaikutuksen kumoaa ferrokromin hinnannousu, joten ferrokromitoimintojen vaikutuksen Outokummun kannattavuuteen odotetaan pysyvän samalla tasolla kuin edellisellä neljänneksellä.

Outokumpu odottaa perushintojen parannuksella olevan lievä myönteinen vaikutus neljännän neljänneksen kannattavuuteen. Viivästys ferrokromituotannon käynnistämisessä, Americasin toimitusmäärien lasku ja Tornion tehtaan vuotuiset kunnossapitotyöt vaikuttavat kuitenkin siihen, että Outokumpu odottaa neljännän neljänneksen oikaistun liiketuloksen olevan samalla tasolla kuin kolmannella neljänneksellä. Siten myös koko vuoden 2016 oikaistun liiketuloksen odotetaan olevan selvästi positiivinen.

Outokumpu on sulkenut etuus pohjaisen eläkejärjestelyn Isossa-Britanniassa tulevien eläkekertymien osalta ja muuttanut eläkkeelle jäämisen ehtoja. Sen seurauksena Outokumpu arvioi työsuhde-etuuksista johtuvien nettovelvoitteiden vähenevän ja odottaa kirjaavansa arviolta 25 milj. euron tuoton neljännän neljänneksen tulokseen. Tuotto ei sisälly oikaistuun liiketulokseen.

Helsingissä 3.11.2016

Hallitus

Taloudelliset tiedot

Lyhennetty tuloslaskelma

Milj. EUR	1.7.-30.9. 2016	1.4.-30.6. 2016	1.7.-30.9. 2015	1.1.-30.9. 2016	1.1.-30.9. 2015	1.1.-31.12. 2015
Liikevaihto	1 419	1 379	1 487	4 183	4 949	6 384
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-1 301	-1 287	-1 476	-3 897	-4 835	-6 273
Bruttokate	117	92	11	286	114	111
Liiketoiminnan muut tuotot	4	36	13	66	45	472
Myyntin ja hallinnon kulut ¹⁾	-56	-112	-95	-271	-268	-342
Liiketoiminnan muut kulut	-26	-10	-6	-47	-4	-13
Liiketulos	40	6	-77	34	-113	228
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksista	2	1	-1	2	2	49
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkokulut	-27	-25	-31	-78	-96	-130
Muut nettorahoituskulut	-3	-3	-4	-13	-17	-20
Tulos ennen veroja	13	-22	-113	-56	-224	127
Tuloverot	0	1	-2	8	3	-41
Tilikauden tulos	13	-20	-115	-48	-222	86
Jakautuminen:						
Emoyhtiön omistajille	13	-20	-111	-48	-214	96
Määräysvallattomille omistajille	-	-	-4	-	-8	-9
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu laimentamaton ja laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, EUR:	0,03	-0,05	-0,27	-0,12	-0,51	0,23

¹⁾ 100 milj. euron myynnin ja hallinnon kulujen vähennystavoitteen lähtötaso 400 milj. euroa sisältää 58 milj. euroa kustannuksia, jotka vuonna 2015 raportoitiin hankinnan ja valmistuksen kuluissa. Vuoden 2016 vastaavat kulut raportoidaan myynnin ja hallinnon kuluina.

Laaja tuloslaskelma

Milj. EUR	1.7.-30.9. 2016	1.4.-30.6. 2016	1.7.-30.9. 2015	1.1.-30.9. 2016	1.1.-30.9. 2015	1.1.-31.12. 2015
Tilikauden tulos	13	-20	-115	-48	-222	86
Muut laajan tuloksen erät						
Erät jotka siirretään myöhemmin tulosvaikutteisiksi:						
Muuntoerot						
Muuntoerojen muutos	-5	2	-27	-34	55	75
Luokittelun muutoksesta johtuva siirtäminen laajasta tuloksesta tulosvaikutteiseksi eräksi	-	-2	-	-2	-	-17
Myytavissä olevat sijoitukset	-3	0	-1	-2	-1	-1
Rahavirran suojaukset	-2	-3	-3	-5	-1	2
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:						
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus						
Muutokset tilikauden aikana	-14	-52	-5	-95	35	3
Uudelleenarvostukseen liittyvät verot	0	0	0	0	0	-7
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten laajan tuloksen eristä	0	0	0	0	-1	-1
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-24	-54	-35	-138	88	56
Tilikauden laaja tulos	-11	-74	-150	-186	-134	142
Jakautuminen:						
Emoyhtiön omistajille	-11	-74	-146	-186	-127	150
Määräysvallattomille omistajille	-	-	-4	-	-7	-8

Lyhennetty tase

Milj. EUR	30.9.2016	30.6.2016	30.9.2015	31.12.2015
VARAT				
Pitkääikaiset varat				
Aineettomat hyödykkeet	494	495	567	498
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2 890	2 911	3 061	3 005
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	64	62	82	63
Muut rahoitusvarat	48	46	38	41
Laskennalliset verosaamiset	25	21	61	16
Etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat varat	20	23	38	35
Myyntisaamiset ja muut saamiset	6	6	17	40
Pitkääikaiset varat yhteensä	3 546	3 565	3 864	3 698
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus	1 180	1 153	1 413	1 251
Muut rahoitusvarat	37	27	32	53
Myyntisaamiset ja muut saamiset	686	773	676	686
Rahavarat	213	156	225	186
Lyhytaikaiset varat yhteensä	2 116	2 109	2 346	2 177
VARAT YHTEENSÄ	5 662	5 674	6 210	5 874
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Oma pääoma				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	2 137	2 148	2 051	2 329
Määräysvallattomien omistajien osuus	-	-	33	-
Oma pääoma yhteensä	2 137	2 148	2 085	2 329
Pitkääikaiset velat				
Korolliset velat	1 109	1 162	1 494	1 249
Muut rahoitusvelat	4	7	11	9
Laskennalliset verovelat	9	9	38	16
Veloitteet etuuspohjaisista järjestelyistä sekä muista pitkääikaisista työsuhde-etuuksista	424	413	335	369
Varaukset	126	114	110	113
Ostovelat ja muut velat	37	47	48	48
Pitkääikaiset velat yhteensä	1 709	1 752	2 035	1 805
Lyhytaikaiset velat				
Korolliset velat	500	478	743	547
Muut rahoitusvelat	32	47	51	50
Varaukset	23	34	26	23
Ostovelat ja muut velat	1 261	1 215	1 270	1 121
Lyhytaikaiset velat yhteensä	1 816	1 774	2 090	1 741
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ	5 662	5 674	6 210	5 874

Lyhennetty rahavirtalaskelma

Milj. EUR	1.7.-30.9. 2016	1.4.-30.6. 2016	1.7.-30.9. 2015	1.1.-30.9. 2016	1.1.-30.9. 2015	1.1.-31.12. 2015
Tilikauden tulos	13	-20	-115	-48	-222	86
Oikaisuerät						
Poistot ja arvonalentumiset	79	56	80	193	236	304
Muut ei-rahavirtavaikuttiset oikaisut	-21	36	48	47	8	-401
Käyttöpääoman muutos	15	4	91	77	38	94
Saadut osingot ja korot	0	0	1	1	2	4
Maksetut korot	-23	-22	-31	-73	-91	-111
Maksetut verot	-2	-1	-6	-8	-7	-11
Liiketoiminnan nettorahavirta	61	54	67	190	-36	-34
Investoinnit	-26	-34	-35	-100	-102	-151
Tytäryhtiöiden myynnit vähennettyinä veroilla ja luovutetuilla rahavaroilla	49	7	-	72	-	375
Omaisuuksien myynti	1	1	20	8	20	23
Muu investointien rahavirta	2	3	0	5	2	-8
Investointien nettorahavirta	26	-22	-15	-14	-80	239
Rahavirta ennen rahoitusta	87	32	52	176	-116	205
Määräysvallattoman omistajan pääoman sijoitus	-	-	41	-	41	41
Omien osakkeiden hankinta	-	-7	-	-7	-	-
Pitkäaikaisten lainojen nostot	-	333	0	366	316	316
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	-26	-409	-81	-452	-389	-648
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8	2	8	-99	180	78
Muu rahoituksen rahavirta	5	38	1	43	1	0
Rahoituksen nettorahavirta	-29	-42	-31	-148	149	-213
Rahavarojen nettomuutos	58	-10	21	28	33	-8
Rahavarat tilikauden alussa	156	166	207	186	191	191
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0	-0	-3	-1	1	2
Rahavarojen nettomuutos	58	-10	21	28	33	-8
Rahavarat tilikauden lopussa	213	156	225	213	225	186

Laskelma oman pääoman muutoksista

Mijj. EUR	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma										
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Muut rahastot	Arvon- muutos- rahasto	Kumula- tiiviset muunto- erot	Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleen- arvostus	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarat	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015	311	714	2 103	5	5	-49	-89	-23	-846	0	2 132
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-214	-8	-222
Muut laajan tuloksen erät	-	-	-	-	-2	54	35	-	-1	1	88
Tilikauden laaja tulos	-	-	-	-	-2	54	35	-	-214	-7	-134
Liiketoimet omistajien kanssa											
Sijoitetut ja jaetut varat											
Vaihtovelkakirja	-	-	-	-	-	-	-	-	45	-	45
Määräysvallattoman omistajan pääoman sijoitus ¹⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	41	41
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	-	2	-0	-	1
Oma pääoma 30.9.2015	311	714	2 103	5	3	6	-54	-21	-1 013	33	2 085
Oma pääoma 1.1.2016	311	714	2 103	5	6	8	-92	-21	-704	-	2 329
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	-	-	-48	-	-48
Muut laajan tuloksen erät	-	-	-	-	-7	-36	-95	-	0	-	-138
Tilikauden laaja tulos	-	-	-	-	-7	-36	-95	-	-48	-	-186
Liiketoimet omistajien kanssa											
Sijoitetut ja jaetut varat											
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	-	-	5	-3	-	1
Hankitut omat osakkeet	-	-	-	-	-	-	-	-7	-	-	-7
Muut	-	-	-	-2	-	-	-	-	2	-	-
Oma pääoma 30.9.2016	311	714	2 103	2	-1	-28	-186	-23	-754	-	2 137

¹⁾ Määräysvallattoman omistajan pääoman sijoitus liittyy SKS:n osakepääoman maksamatta olleen osuuden maksuun.

Tunnusluvut neljänneksittäin

Milj. EUR	I/15	II/15	III/15	IIII/15	IV/15	2015	I/16	II/16	III/16	I-III/16
Oikaisut										
Henkilöstön irtisanomiskulut	-	-	-2	-2	-23	-25	-	-35	2	-32
SKS:n myyntivoitto	-	-	-	-	409	409	-	26	-	26
Calvertin tehtaan teknisiin ongelmiin liittyvät kulut ja vakuutuskorvaustuotot	-19	-	-	-19	2	-17	25	-1	-	24
Uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut, muut kuin irtisanomiskulut	-	-	-	-	-	-	-8	-	-	-8
Guangzhoun myyntivoitto	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Raaka-aineisiin liittyvät varastovoitot ja -tappiot sekä metallijohdannaisvoitot ja -tappiot, tilintarkastamaton	7	-1	-8	-2	-29	-31	-9	15	6	11
EBITDAn oikaisut	-12	-1	-10	-23	359	336	8	11	8	27
Lisäksi liiketulokseen										
EMEAN uudelleenjärjestelyihin liittyvät arvonalentumiset	-	-	-	-	-6	-6	-	-	-	-
Liiketuloksen oikaisut	-12	-1	-10	-23	352	330	8	11	8	27
Liiketalosprosentti	-0,6	-1,5	-5,2	-2,3	23,8	3,6	-0,9	0,4	2,8	0,8
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-1,5	-1,8	-3,4	-3,4	5,3	5,3	5,3	6,2	9,3	9,3
Oman pääoman tuotto, %	-10,7	-11,0	-12,9	-12,9	3,9	3,9	4,1	6,0	11,9	11,9
Pitkäaikaiset korolliset velat	1 732	1 576	1 494	1 494	1 249	1 249	870	1 162	1 109	1 109
Lyhytaikaiset korolliset velat	600	747	743	743	547	547	848	478	500	500
Rahavarat	-298	-207	-225	-225	-186	-186	-166	-156	-213	-213
Korollinen nettovelka kauden lopussa	2 034	2 116	2 012	2 012	1 610	1 610	1 551	1 485	1 396	1 396
Sijoitettu pääoma kauden lopussa	4 503	4 479	4 271	4 271	4 133	4 133	3 973	3 905	3 815	3 815
Omavaraisuusaste kauden lopussa, %	32,3	33,5	33,6	33,6	39,6	39,6	39,2	37,9	37,7	37,7
Velkaantumisaste kauden lopussa, %	91,5	96,4	96,5	96,5	69,1	69,1	69,6	69,1	65,3	65,3
Korollinen nettovelka/oikaistu EBITDA	7,5	8,3	9,2	9,2	8,2	8,2	9,9	9,8	5,5	5,5
Osakekohtainen tulos, EUR	-0,10	-0,14	-0,27	-0,51	0,74	0,23	-0,10	-0,05	0,03	-0,12
Oma pääoma/osake kauden lopussa, EUR	5,35	5,29	4,93	4,93	5,60	5,60	5,36	5,19	5,17	5,17
Toimitukset, 1 000 tonnia										
Kylmävalssatut tuotteet	458	449	433	1 340	426	1 767	440	435	441	1 316
Kirkkaat kuumanauhat	93	88	79	260	85	346	103	113	105	321
Kvarttolevyt	24	31	23	78	24	102	28	25	21	73
Pitkät tuotteet	16	16	18	50	13	63	15	19	15	50
Puolituotteet	49	52	44	146	77	222	57	72	54	183
Ruostumaton teräs ¹⁾	27	29	16	71	23	95	24	37	26	87
Ferrokromi	22	23	29	74	54	128	33	34	29	96
Putkituotteet	2	3	2	7	2	9	0	0	0	1
Toimitukset yhteensä	642	640	599	1 881	627	2 509	643	664	637	1 944
Ruostumattoman teräksen toimitukset	620	616	570	1 807	574	2 381	610	629	608	1 848
Kauden henkilöstö keskimäärin	11 927	12 172	11 879	11 993	11 353	11 833	10 955	11 142	11 167	11 069

¹⁾ Mustat kuumanauhat, aihiot, teelmät ja muut ruostumattomat terästuotteet.

Liiketoiminta-alueiden tunnusluvut neljänneksittäin

Ruostumattoman teräksen toimitukset

1 000 tonnia	I/15	II/15	III/15	I-III/15	IV/15	2015	I/16	II/16	III/16	I-III/16
Europe yhteensä	410	413	375	1 197	381	1 578	421	413	396	1 230
joista konsernin sisäiset	5	7	4	16	6	23	5	4	5	13
Americas yhteensä	133	117	139	389	144	533	161	177	185	523
joista konsernin sisäiset	0	0	12	13	1	14	0	0	3	3
Long Products yhteensä	52	62	58	172	42	213	50	70	59	179
joista konsernin sisäiset	16	22	30	68	12	80	18	26	25	68
Muu toiminta yhteensä	48	56	45	149	27	176	-	-	-	-
joista konsernin sisäiset	-	2	1	3	1	3	-	-	-	-
Toimitukset yhteensä	620	616	570	1 807	574	2 381	610	629	608	1 848

Liikevaihto

Milj. EUR	I/15	II/15	III/15	I-III/15	IV/15	2015	I/16	II/16	III/16	I-III/16
Europe yhteensä	1 163	1 140	1 019	3 321	995	4 316	987	958	946	2 891
joista konsernin sisäinen	36	40	49	125	40	165	35	36	43	114
Americas yhteensä	337	284	301	922	292	1 214	301	311	372	984
joista konsernin sisäinen	7	5	21	34	4	37	4	5	10	20
Long Products yhteensä	149	159	142	451	100	551	100	133	119	352
joista konsernin sisäinen	36	46	56	139	23	162	27	38	40	105
Muu toiminta yhteensä	274	273	231	778	201	979	135	132	160	426
joista konsernin sisäinen	75	71	79	225	86	311	71	75	85	232
Liikevaihto yhteensä	1 768	1 694	1 487	4 949	1 435	6 384	1 386	1 379	1 419	4 183

Liiketulos

Milj. EUR	I/15	II/15	III/15	I-III/15	IV/15	2015	I/16	II/16	III/16	I-III/16
Europe	46	57	-19	84	0	84	32	7	48	88
Americas	-48	-65	-49	-163	-54	-216	-26	-19	-2	-47
Long Products	4	5	1	9	-8	2	-6	-4	0	-10
Muu toiminta ja sisäiset erät	-12	-23	-9	-44	403	359	-12	22	-6	3
Liiketulos yhteensä	-10	-26	-77	-113	341	228	-12	6	40	34

Oikaistu liiketulos

Milj. EUR	I/15	II/15	III/15	I-III/15	IV/15	2015	I/16	II/16	III/16	I-III/16
Europe	27	41	-15	52	33	85	42	29	45	116
Americas	-28	-50	-44	-121	-41	-163	-43	-24	-7	-73
Long Products	3	4	3	10	-3	7	-4	-2	-1	-7
Muu toiminta ja sisäiset erät	0	-20	-11	-31	1	-30	-15	-8	-6	-29
Oikaistu liiketulos yhteensä	2	-25	-67	-90	-11	-101	-20	-5	32	7

Liiketuloksen oikaisut

Milj. EUR	I/15	II/15	III/15	I-III/15	IV/15	2015	I/16	II/16	III/16	I-III/16
Europe	20	16	-4	32	-33	-1	-9	-22	3	-28
Americas	-21	-15	-5	-41	-12	-54	17	4	5	27
Long Products	1	1	-3	-1	-4	-5	-3	-1	1	-3
Muu toiminta ja sisäiset erät	-12	-3	2	-13	402	389	3	30	-1	32
Liiketuloksen oikaisut yhteensä	-12	-1	-10	-23	352	330	8	11	8	27

Muun toiminnan vuoden 2015 luvut sisältävät myydyn SKS:n vaikutuksen.

EBITDA										
Milj. EUR	I/15	II/15	III/15	I-III/15	IV/15	2015	I/16	II/16	III/16	I-III/16
Europe	98	108	32	238	47	286	74	47	111	231
Americas	-26	-43	-27	-96	-40	-136	-12	-6	12	-7
Long Products	5	8	3	16	-6	10	-4	-2	2	-5
Muu toiminta ja sisäiset erät	-12	-18	-5	-35	407	372	-11	23	-5	7
EBITDA yhteensä	65	55	3	123	408	531	46	62	119	227

Oikaistu EBITDA										
Milj. EUR	I/15	II/15	III/15	I-III/15	IV/15	2015	I/16	II/16	III/16	I-III/16
Europe	78	92	36	206	74	280	83	69	108	259
Americas	-5	-27	-22	-55	-28	-83	-29	-11	6	-33
Long Products	5	7	5	17	-1	15	-2	-1	1	-2
Muu toiminta ja sisäiset erät	-1	-15	-6	-22	5	-17	-14	-7	-5	-25
Oikaistu EBITDA yhteensä	77	57	13	146	50	196	38	51	110	200

Poistot										
Milj. EUR	I/15	II/15	III/15	I-III/15	IV/15	2015	I/16	II/16	III/16	I-III/16
Europe	-51	-51	-51	-154	-41	-196	-41	-40	-40	-120
Americas	-22	-22	-22	-67	-14	-80	-13	-13	-13	-40
Long Products	-2	-2	-2	-6	-2	-8	-2	-2	-2	-5
Muu toiminta	-5	-5	-4	-14	-4	-18	-1	-1	-1	-4
Poistot yhteensä	-80	-81	-80	-241	-61	-302	-58	-56	-56	-170

Investoinnit										
Milj. EUR	I/15	II/15	III/15	I-III/15	IV/15	2015	I/16	II/16	III/16	I-III/16
Europe	20	16	19	55	41	96	25	23	28	76
Americas	1	4	2	7	12	19	0	2	5	7
Long Products	1	0	1	2	5	7	0	1	2	3
Muu toiminta	4	14	6	25	7	32	6	2	8	17
Investoinnit yhteensä	26	35	29	89	65	154	32	28	43	103

Sidottu pääoma										
Milj. EUR	I/15	II/15	III/15	I-III/15	IV/15	2015	I/16	II/16	III/16	I-III/16
Europe	2 894	2 894	2 800	2 800	2 680	2 680	2 628	2 536	2 453	2 453
Americas	1 405	1 346	1 249	1 249	1 279	1 279	1 211	1 178	1 175	1 175
Long Products	176	167	166	166	151	151	136	132	139	139
Muu toiminta ja sisäiset erät	12	48	34	34	22	22	-8	47	32	32
Sidottu pääoma yhteensä	4 486	4 455	4 248	4 248	4 133	4 133	3 967	3 893	3 799	3 799

Muun toiminnan vuoden 2015 luvut sisältävät myydyn SKS:n vaikutuksen.

Taloudellisten tunnuslukujen laskentaperusteet

Oikaistu liiketulos	=	Liiketulos ilman oikaisuuksi luokiteltujen erien vaikutusta
EBITDA	=	Liiketulos ennen poistoja ja arvonalentumisia
Sijoitettu pääoma	=	Oma pääoma + korollinen nettovelka + velvoitteet etuus pohjaisista järjestelyistä sekä muista pitkäaikaisista työsuhte-etuuksista (netto) + korkojohdannaisvelat (netto) + korkovelat (netto) – myytävänä olevat varat (netto) – lainasaamiset – myytävissä olevat sijoitukset – käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat sijoitukset – osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä
Sidottu pääoma	=	Sijoitettu pääoma + laskennallinen verovelka (netto)
Oman pääoman tuotto (ROE)	=	$\frac{\text{Tilikauden tulos (neljän vuosineljänneksen rullaava)}}{\text{Oma pääoma (neljän vuosineljänneksen rullaava keskiarvo)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE)	=	$\frac{\text{Liiketulos (neljän vuosineljänneksen rullaava)}}{\text{Sijoitettu pääoma (neljän vuosineljänneksen rullaava keskiarvo)}} \times 100$
Korollinen nettovelka	=	Pitkä- ja lyhytaikaiset korolliset velat – rahavarat
Omavaraisuusaste	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}} \times 100$
Velkaantumisaste	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Korollinen nettovelka/oikaistu EBITDA	=	$\frac{\text{Korollinen nettovelka}}{\text{Oikaistu EBITDA (neljän vuosineljänneksen rullaava)}}$
Osakekohtainen tulos	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$